

BIBLIOGRAFIA

KEEN, MAURICE: *"La cavalleria"*. Prólogo de Martín de Riquer. Ariel Historia. Barcelona, 1986, 333 págs.

Aquest llibre és un d'aquells que aconsegueixen convertir-se en un clàssic de la historiografia medieval. Una justa valoració d'aquesta obra és feta pel professor Martí de Riquer al seu pròleg, en què fa una presentació dels valors assolits per l'autor al llarg de la seva acurada recerca i del seu aprofundit estudi. En els seus orígens la cavalleria fou una de les manifestacions cabdals de l'ideal de vida i pensament feudal i romànic. La naixença de la cavalleria, com una relitació de la transformació feudal pels volts de l'any 1000, evidencia la gran transformació de l'Occident europeu en aquell moment. L'art romànic és una de les seves manifestacions culturals, a la vegada que testimoni d'una realitat en tant que la major part de les obres d'art d'avui foren elements utilitaris en el seu moment. Una societat en creixença i expansió cal que es manifesti amb noves estructures. Ara bé, la cavalleria, com moltes institucions, va sobreviure al seu context i va arribar a convertir-se en un veritable ens grotesc, un espantaocells. La novel·la de cavalleries fou a la fi del món medieval quelcom llegit i a la vegada menyspreat. Maurice Keen valora la importància de la cavalleria a partir de l'any 1000 i n'estudia l'evolució fins a l'any 1500. En estudiar el pensament, el que va ensenyar en la cavalleria, fa una valoració molt notable i aprofundida del pensament que Ramon Llull va exposar en el seu *Libre de l'orde de cavalleria*.

L'autor assenyala la importància d'aquest autor i valora el pensament polític que va representar. Aquesta obra de Maurice Keen, cal situar-la en la seva justa importància quant a l'estudi del món i de la cultura romànica i de les seves conseqüències a l'època gòtica fins al mateix inici del Renaixement. Hem d'agrair que tinguem a l'abast una obra tan important i de difícil consulta per la poca difusió de l'obra a la seva llengua original.

GONZALVO I BOU, GENER: *La Pau i la Treva a Catalunya. Origen de les Corts Catalanes*. Pròleg de Frederic Udina i Martorell. Edicions de la Magrana, 156 pàgs.

Estàvem mancats d'estudis monogràfics sobre aquesta institució bàsica per tal d'explicar-nos l'evolució de la realitat quotidiana a la Catalunya romànica. En els seus inicis, la institució va tenir un aire essencialment eclesiàstic: Oliba, abat de Ripoll i bisbe de Vic, va convocar la primera reunió l'any 1027 a fi de garantir, a manca d'autoritat, un mínim de seguretat avalada pel poder del clergat. Els comtes catalans, especialment els de Barcelona, van intuir la importància de la nova institució per a lluitar contra els senyors feudals, i el fet d'assegurar una justícia volia dir augmentar el poder sobirà. Els comtes a poc a poc van introduir-se en el joc de prestigi i de poder que les assemblees de Pau i Treva comportaven, i dos-cents anys més tard el comte-rei Jaume el Conqueridor va aconseguir de transformar-les en un nou i incipient organisme: les Corts Catalanes. A les Corts va produir-se un repartiment de poder, a la vegada que el sobirà o senyor

eminent, aconseguia una notable preeminència. L'estudi ha aconseguit ésser molt reeixit, tot i que és una primera aportació al tema. Aquesta permet un ampli coneixement d'un dels aspectes més notables del desenvolupament polític de la nostra terra en els tres segles que comprèn la cultura romànica.

PASCUAL, VICENÇ — RIAL, RAMON: *Guia del romànic i del gòtic del Museu de Vic*. Pròleg d'Antoni Pladevall. Eumo Editorial. Barcelona, 1985, 175 pàgs. amb il·lustracions.

Guia de les seccions de pintura i escultura romàniques i gòtiques del Museu de Vic, la qual explica en realitat les deu sales del primer pis; no inclou les arts menors d'època medieval. En el pròleg es fa una breu història de la fundació, la formació i l'evolució d'aquest museu. El llibre, redactat amb molt bon sentit pedagògic i informatiu, és de gran utilitat per la visitant no iniciat i a qui cal una àmplia informació general de l'art romànic per a aconseguir una acurada comprensió del contingut d'aquestes deu sales.

L'obra és mancada d'una il·lustració adequada, té poques fotografies i pocs dibuixos. La fotografia, en blanc i negre, no ofereix una visió gaire entenedora dels valors artístics de les peces exposades, i no és completada per làmines de color, útils moltes vegades no pas al llarg de la visita, sinó per a recordar-la amb posterioritat. Felicitem l'esforç editorial, però enriquir el llibre amb l'adequada il·lustració hauria permès de completar millor la finalitat d'informació al lector.

J-F. C.F.

